

БӨЛІМ: ТЕХНОЛОГИЯ

Жасанды интеллект деген не және ол қалай жұмыс істейді: Қазақстанға әсері

ЖАРИЯЛАНДЫ
31.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
Жасанды интеллект, космос,
Қазақстан, смартфон, технология

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/189047/>

Бір спутник суретті танымай, оны бұлт деп қателесті. Ал сол кадрды жасанды интеллект бірнеше секундта бөліп, шынайы ақауды көрсетті. Қазір осындай жүйелер автокөліктен бастап смартфонға, чиптен бастап космосқа дейін тыныш қана енді. Көрінбейді. Бірақ шешім қабылдайды.

НЕ БОЛЫП ЖАТЫР — КОНТЕКСТ

Жасанды интеллект — адам сияқты ойлау емес. Бұл деректен үлгі табатын жүйе. Ол мәтінді, суретті, дыбысты, сенсор сигналын және кодты салыстырады. Сосын ықтимал жауап шығарады. Автокөлікте ол жолақ пен кедергіні таниды. Смартфонда — бет-әлпетті ашады. Компьютерде — мәтін жазады, код ұсынады. Космос саласында — телеметрияны сүзеді. Чип өндірісінде — ақауды камерадан табады.

Ол қалай жұмыс істейді

Үш қадам бар: дерек, үйрену, болжау. Модель миллиондаған мысалдан заңдылық іздейді. Кейін жаңа сұраққа ең ықтимал жауап береді. Күші — жылдамдықта. Әлсіз жері — сенімді көрінетін қателік айтуында.

БҰЛ БІЗГЕ (ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА) НЕ БЕРДІ / НЕ БЕРЕДІ

Қазақстанда ЖИ ең алдымен тіл кедергісін азайтады. Қазақша іздеу, аударма, құжат талдау, клиентке қызмет көрсету жеңілдейді. Банктерде алаяқтықты ерте ұстайды. Ауыл шаруашылығында спутник пен дрон дерегін талдайды. Теміржол, логистика, автопарк үшін де пайдалы. Смартфондағы көмекші енді тек сұраққа жауап бермейді. Ол күнтізбені, хатты, фотоны, тіпті жұмыс ретін реттей алады.

ПАЙДАЛАНУДЫҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ / МЫСАЛДАР

- Автокөлікте: жүргізушіге жолақтан шықпау ескертпесі.
- Космоста: спутник суретіндегі өзгерісті автоматты табу.
- Чипте: өндіріс сапасын камера арқылы тексеру.
- Смартфонда: дыбысты жазбаға айналдыру.
- Компьютерде: мәтін, кесте, кодты тез дайындау.

КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН ҚАТЕРЛЕРІ (ОБЪЕКТИВТІ)

ЖИ шындықты тексермейді. Ол ықтималдықпен жұмыс істейді. Сондықтан жалған жауап бере алады. Дерек сапасыз болса, нәтиже де нашар. Жеке мәлімет те тәуекелде. Құпия құжатты кез келген сервиске жүктеу дұрыс емес. Тағы бір қауіп — бірсарынды шешім. Модель бәріне ұқсас жауап ұсынуы мүмкін. Ал кейде адамға дәл ерекше ой керек.

БОЛАШАҒЫ

Жақын уақытта ЖИ экрандағы құралдан жұмыс серігіне айналады. Ол код жазады, құжат қысқартады, құрылғыны басқарады, инженерге кеңес береді. Бірақ ол адамды толық алмастырмайды. Ең мықты сценарий — адам шешім қабылдайды, ЖИ есепті тездетеді. Қазақстан үшін бұл мемлекеттік қызметтен бастап стартапқа дейін үлкен мүмкіндік.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.